

Результати опитування керівників підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділових очікувань^{*}

III квартал 2025 року



^{*} Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Дніпропетровської області в III кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Дніпропетровської області** у III кварталі 2025 року свідчать, що на тлі війни, дорогих сировини та матеріалів, а також недостатнього попиту респонденти стримано оцінювали обсяги виробництва товарів і послуг в Україні та перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- скорочення обсягів виробництва товарів та послуг: баланс відповідей – «мінус» 10.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 1.4%) (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%. Найпесимістичніші очікування були в респондентів підприємств сільського господарства («мінус» 50.0%);
- зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікували, що зростання споживчих цін перевищить 10.0%, становила 60.0% (у попередньому кварталі – 60.8%), у цілому по Україні – 57.9%. Головними чинниками інфляції респонденти продовжували називати воєнні дії та їх наслідки, курс гривні до іноземних валют і витрати на виробництво (графік 2);
- девальвацію національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікувало 93.3% респондентів (у попередньому кварталі – 85.9%), у цілому по Україні – 83.9%;
- незначне погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 2.7% (у попередньому кварталі – 0.0%), у цілому по Україні – 1.7% (таблиця). Найпесимістичніші очікування в респондентів транспорту та зв'язку, водночас найбільш оптимістичні очікування у підприємств сільського господарства (баланси відповідей – «мінус» 50.0% та 16.7% відповідно);
- обсяги реалізації виробленої продукції залишаться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому опитуванні – 1.4%). Водночас респонденти очікували зростання обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 3.3% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 9.7%) (таблиця). У цілому по Україні – 11.0% та 16.1% відповідно;
- зменшення інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 12.2 та «мінус» 9.2% відповідно (у II кварталі 2025 року – «мінус» 10.1% та 5.6% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні – 0.0% та 4.3% відповідно;
- скорочення чисельності працівників на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 12.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%. Найбільше скорочення чисельності працівників очікували респонденти підприємств транспорту та зв'язку (баланс відповідей – «мінус» 57.1%);
- зростання цін як на товари / послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва: баланси відповідей – 83.1% та 57.1% відповідно (у II кварталі 2025 року – 87.7% та 60.3% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на товари / послуги власного виробництва в респондентів сільського господарства (баланс відповідей – 57.1%). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину, матеріали, енергоносії, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 69.7% та 53.9% відповідно (у II кварталі 2025 року – 68.3% та 51.4% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також недостатній попит (графік 5).

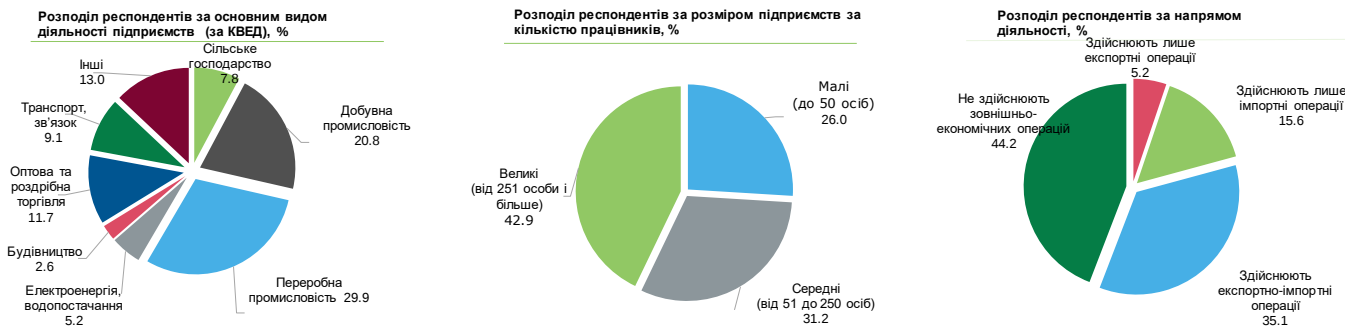
Очікування щодо потреби в позикових коштах найближчим часом помітно посилилися (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити (24.7%), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів залишалися жорсткими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави були основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів (графік 10).

97.4% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

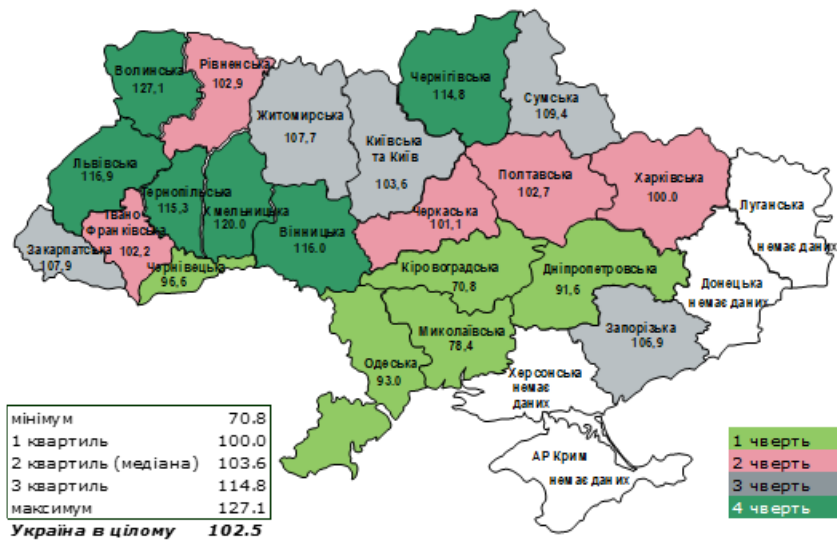
- поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 16.9% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 22.7%), у цілому по Україні – «мінус» 4.5%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 11.9% (у II кварталі 2025 року – «мінус» 21.4%);
- підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 18.4% (у попередньому кварталі – 13.9%).

Паспорт вибірки^{1, 2}



- період проведення – 31 липня – 27 серпня 2025 року;
- опитано всього 77 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, енерго- та водопостачання, торгівля, транспорт та зв'язок, інше.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %



*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділової активності (за складовими)

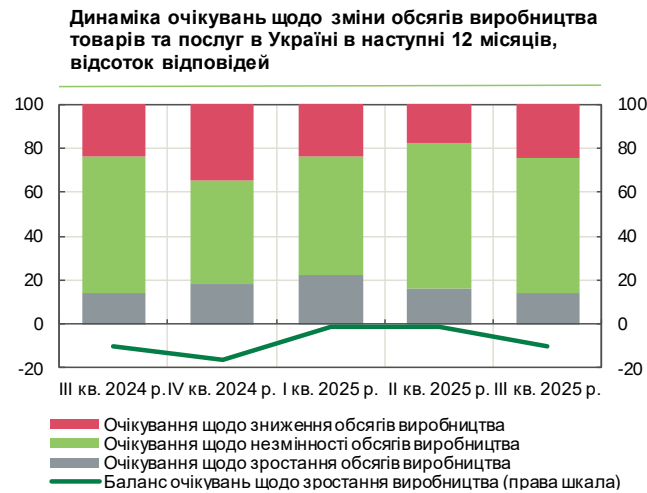
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.	III кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-11.1	-8.9	-1.4	0.0	-2.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-6.4	-3.8	5.5	1.4	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-6.8	-9.3	-5.8	-10.1	-12.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-1.3	2.6	1.4	5.6	-9.2
кількості працівників	-13.8	-11.5	-2.8	-12.3	-18.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

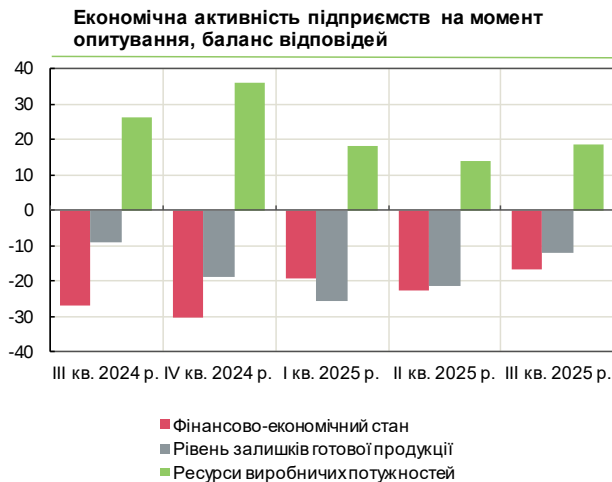
Графік 1



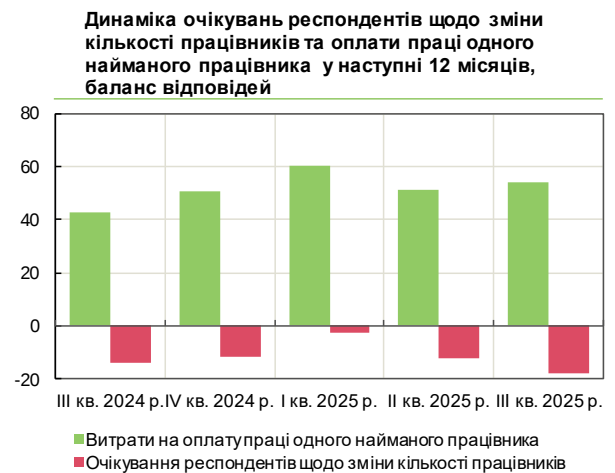
Графік 2



Графік 3



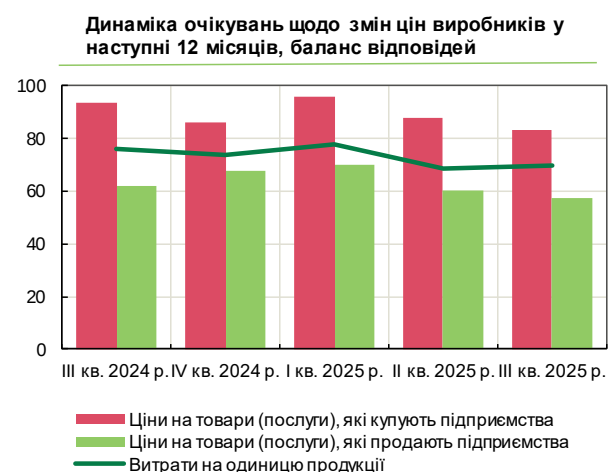
Графік 4



Графік 5



Графік 6



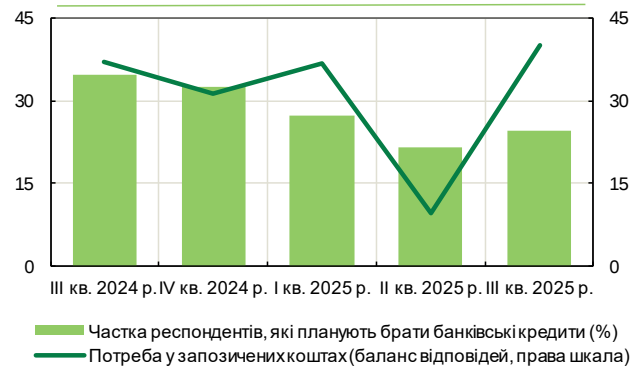
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



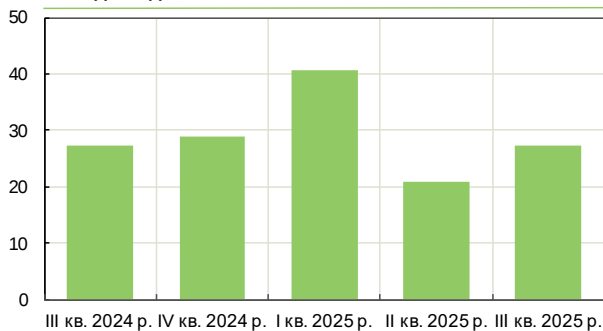
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*



*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які змусили підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

